

اللَّهُمَّ
الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ!

فصلنامه علمی-تخصصی

سال پنجم، شماره هفدهم و هجدهم، بهار و تابستان ۱۳۹۵
(دوره جدید، شماره سوم و چهارم)

صاحب امتیاز:	انجمن علمی دانشجویان تاریخ دانشگاه تهران
مدیر مسئول:	محیا شعبی عمرانی
مدیر داخلی:	فهیمه موسوی
هیئت تحریریه:	دکتر زهیر صیامیان، دکتر گودرز رشتیانی، دکتر زهرا حاتمی، دکتر مریم عزیزیان، دکتر نعمت علیمحمدی، سعید طاووسی مسرور، عباس بصیری، اکرم کریمزاده اصفهانی
دبیر هیئت تحریریه:	اکرم کریمزاده اصفهانی
ویراستار:	اکرم کریمزاده اصفهانی
صفحه آرا:	مریم صدیقی

با تشکر و سپاس فراوان از مدیر و استادان محترم گروه تاریخ دانشگاه تهران

نشانی دفتر مجله: تهران، خیابان انقلاب اسلامی، دانشگاه تهران،
دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دفتر انجمن‌های علمی.
پست الکترونیکی: research.in.history@gmail.com
شماره تماس: ۰۹۳۸۰۴۹۹۱۹۹

فصلنامه علمی-تخصصی پژوهش در تاریخ به صاحب‌امتیازی انجمن علمی دانشجویان تاریخ دانشگاه تهران، به منظور پر کردن خلأهای موجود در پژوهش‌های حوزه تاریخ و مطالعات میان‌رشته‌ای، در بخش نشریات دانشجویی فعالیت می‌کند. این فصلنامه علاوه بر مقالات تألیفی، ترجمه مقالات برتر از زبان‌های دیگر به فارسی، نقد و بررسی‌های علمی از کتاب‌های تازه منتشر شده و همچنین یادداشت‌های علمی در موضوعات مختلف را می‌پذیرد. مجله پژوهش در تاریخ، با شماره مجوز ۱۲۳/۲۷۳۲۶۵ دانشگاه تهران به صورت فصلنامه علمی-تخصصی به فعالیت می‌پردازد.

راهنمای تدوین مطالب

راهنمای تدوین مقاله:

به منظور تسهیل و تسریع در امر داوری و انتشار به‌موقع مقاله، از کلیه پژوهشگران و دانشجویان محترم و علاقمند که مایل به چاپ مقالات علمی خود در این نشریه هستند، درخواست می‌شود به نکات زیر توجه نمایند:

۱) فصلنامه پژوهش در تاریخ مقالات علمی-تخصصی را در کلیه زمینه‌های مرتبط با تاریخ چاپ می‌کند. هیأت تحریریه در پذیرش کلیه مقالات و از جمله مقالات بین‌رشته‌ای تاریخ مختار است.

۲) مقاله ارسال شده باید حاصل کار پژوهشی و علمی نویسنده و نوآورانه و نوپردازانه باشد و قبلاً در نشریه دیگری اعم از داخلی یا خارجی و یا مجموعه مقالات سمینارها و مجامع علمی چاپ نشده باشد.

تبصره: هیأت تحریریه انتظار دارد نویسندگان محترم تا هنگامی که جواب پذیرش از نشریه نرسیده است، مقاله خود را به مجله دیگری جهت چاپ ارسال نفرمایند. هیأت تحریریه فصلنامه نهایتاً در عرض یک ماه پاسخگوی شما خواهند بود.

۳) زبان رسمی نشریه، فارسی است اما مقالات به زبان عربی نیز قابل بررسی خواهند بود.

۴) مقاله باید دارای انشایی روان و از نظر دستور زبان و آیین نگارش خالی از اشکال باشد.

۵) مقالات ارسالی می‌بایست بین ۵۰۰۰ تا ۱۰۰۰۰ کلمه باشند.

راهنمای تدوین مطالب ۵

۶) مقاله باید دارای ساختار زیر باشد:

اطلاعات: عنوان کامل مقاله به فارسی و انگلیسی؛ نام نویسنده یا نویسندگان به فارسی و انگلیسی (نام نویسنده یا مسئول مکاتبات با ستاره مشخص شود)، آخرین مدرک تحصیلی، مرتبه علمی و محل اشتغال، نشانی کامل نویسنده شامل آدرس پستی، شماره تلفن، شماره دورنگار، نشانی رایانامه (پست الکترونیک).

۷) حروفچینی مقاله باید در محیط نرم افزار Word باشد. حاشیه‌ها ۳ سانتی‌متر در هر طرف و فاصله یک سانتی‌متر میان سطور بر روی کاغذ A4 صورت گیرد. لازم است متن فارسی از قلم لوتوس نازک با فونت ۱۳ و متن انگلیسی از قلم نازک Times New Roman با فونت ۱۲ استفاده شود.

۸) عنوان اصلی مقاله با قلم B Titr و فونت ۱۵، و عناوین اصلی درون متن با قلم (Bold)BZar و فونت ۱۴. تیترهای دوم با اعداد و تیترهای سوم با حروف تفکیک شود و با قلم لوتوس با فونت ۱۳ (bold) نوشته شود.

۹) چکیده مقالات باید حداکثر در ۳۵۰ کلمه ارائه شود.

۱۰) ارجاعات: ارجاع‌دهی مقالات باید به صورت پانویس با فونت ۱۱ و در هر صفحه آورده شود.

در ارجاع پانویس به این نکات توجه فرمایید:

- در ارجاع اول، ذکر کامل مشخصات همان‌طور که در فهرست منابع و مأخذ گفته می‌شود، نوشته شود، با این تفاوت که در اینجا، نام و نام خانوادگی نویسنده نگاشته می‌شود، نه برعکس آن.
- در پاورقی نیازی به ذکر نوبت چندم چاپ کتاب‌ها نیست و تنها در فهرست منابع پایانی مقاله ذکر شود.

- در ارجاع‌های دوم و بعدی به یک نویسنده با همان اثر، تنها نام خانوادگی و ذکر واژه «همان» کافی است. [نام خانوادگی، همان، ص/اصص]

- در پاورقی نیازی به بلد کردن عنوان کتاب یا نام نشریه نیست.

- برای ذکر شماره و جلد در پاورقی از علائم اختصاری «ش» و «ج» استفاده شود.

- کتاب‌ها و مقالات با بیشتر از ۳ نویسنده، تنها با نام نویسنده اول و ذکر «و دیگران» نوشته شود.

۱۱) منابع و مأخذ: شیوه نگارش مشخصات منابع و مراجع در انتهای مقاله براساس

۶ فصلنامه علمی-تخصصی پژوهش در تاریخ

حروف الفبا بایستی به صورت الگوی ذیل باشد که برگرفته از کتاب «درآمدی از روش پژوهش در تاریخ» نوشته آقای دکتر علیرضا ملائی توانی است:

کتاب: نام خانوادگی نویسنده، نام نویسنده، عنوان کتاب (Bold)، (نام و نام خانوادگی) مترجم/مصحح/گردآورنده/ به کوشش، محل نشر: نام ناشر، سال نشر، نوبت نشر، جلد چندم. مقاله: نام خانوادگی، نام نویسنده، عنوان مقاله داخل گیومه، مترجم، نام نشریه (Bold)، دوره، شماره، ماه، سال.

نسخه خطی: نام خانوادگی، نام نویسنده، نام کتاب با ذکر عبارت «نسخه خطی» (این عبارت داخل پرانتز نوشته شود)، محل نگهداری نسخه، نام موسسه یا مرکز نگهداری، شماره بازایی. سند: نام موسسه نگهداری اسناد، عنوان پرونده یا مجموعه، شماره بازایی، تاریخ سند، تعداد برگ.

منبع اینترنتی: نام و نام خانوادگی نویسنده، عنوان مقاله، نام سایت، تاریخ انتشار، نشانی دسترسی به مطلب به طور کامل.

تبصره:

- در صورت استفاده از پایان نامه یا رساله های دانشجویی، ذکر نام استاد راهنما، عنوان رشته و نام دانشگاه مربوط، الزامی است.

- علاوه بر ترتیب الفبایی نام مولفان، به تفکیک موضوعی منابع هم توجه شود. و در هر قسمت ابتدا منابع فارسی و سپس منابع لاتین نوشته شود.
(۱۲) مقالات می بایست چکیده انگلیسی داشته باشند.

مقالات ترجمه:

مقالات ترجمه دارای ویژگی های ذیل باشند:

- حجم مقاله ترجمه شده نباید از ۱۰۰۰۰ کلمه بیشتر باشد.
- مقاله ترجمه شده ترجیحاً متعلق به نشریات معتبر بین المللی و یا مداخل دانشنامه های بزرگ باشند.
- تاریخ انتشار مقاله ترجیحاً مربوط به دو سال گذشته باشد؛ در غیر این صورت، علت انتخاب ترجمه در مقدمه مقاله ذکر گردد.
- در مقدمه مقاله، اندکی توضیحات توسط مترجم در مورد مقاله و نویسنده آن و اهمیت ترجمه آن آورده شود.

راهنمای تدوین مطالب ۷

- برای داوری مقاله ترجمه شده می‌بایست اصل آن نیز به ایمیل فصلنامه فرستاده شود.
- مترجم در انتخاب زبان مبدأ آزاد است.

معرفی و نقد کتاب:

کلیه پژوهش‌های جدید که در فاصله دو سال گذشته و به زبان‌های گوناگون منتشر شده باشند، و در آنها ایده جدید یا روش تازه‌ای برای پژوهش انتخاب شده باشند، می‌توانند موضوع این بخش باشند. فصلنامه مطالبی با موضوع نقد ترجمه و تصحیح را نیز مد نظر خویش دارد. مطالب ارسالی می‌بایست بین ۱۵۰۰ تا ۲۰۰۰ کلمه باشند. در نوشتن نقد کتاب، این موارد مورد توجه قرارگیرد: معرفی اثر و مشخصات ظاهری، معرفی نویسنده و دیدگاه‌ها و جهت‌گیری‌های وی، خلاصه‌ای از محتوای کتاب (از افراط در این قسمت اجتناب کنید)، در آخر - که مهمترین بخش است- با نقد دیدگاه‌ها، نظرات، منابع کتاب و روش کار مؤلف به نتیجه‌گیری برسد. آشکار است که فصلنامه از چاپ مطالبی که شامل توهین و نقد غیرعلمی به مولفان آثار باشد، معذور است.

یادداشت:

هدف از اختصاص بخشی با عنوان یادداشت در فصلنامه، انتشار ایده‌ها یا نکات تازه‌یاب پژوهشگران است که به‌تنهایی و یا در فرصت اندک احتمال انتشار آنها به‌صورت مقاله وجود ندارد؛ اما به‌خودی‌خود نیز حائز اهمیت‌اند. یادداشت می‌تواند بعداً تبدیل به مقاله علمی-ترویجی و یا علمی-پژوهشی گردد و مؤلف از استفاده از آن برای این منظور آزاد است. همچنین فصلنامه از مؤلفانی که توانمندی نوشتن سلسله یادداشت در موضوعات پیشنهادی خود در موضوع تاریخ و میان‌رشته‌ها را دارند، دعوت به همکاری می‌نماید و به شرط ارائه طرحنامه به نویسنده ستون ثابت اختصاص می‌دهد. حجم یادداشت ارسالی می‌بایست بین ۱۰۰۰ تا ۲۰۰۰ کلمه باشد.

استفاده از مطالب این نشریه با اشاره به نام مجله امکان‌پذیر است. فصلنامه در خلاصه کردن، اصلاح و ویرایش مقاله‌های پذیرفته شده، آزاد است. مسئولیت محتوای مقاله‌ها بر عهده نویسنده آنهاست.

فهرست مطالب

۱۱	مقالات.....
۱۱	پیامدهای فرهنگی مهاجرت قبایل عرب به ایران تا پایان دوره اموی آذرتاش آذرنوش زهره دهقان پور
۳۷	جغرافیای تاریخی بندر بوشهر..... شیوا تقوایی زحمت‌کش
۵۵	نامه‌های فتحعلی شاه به همسرش طاووس خانم در حدود سال‌های ۱۲۳۸..... مریم صدیقی
۸۳	مقالات ترجمه‌ای.....
۸۳	کوروش یک هخامنشی نبود..... ریچارد نلسون فرای ترجمه: وزیر منبری
۸۹	نقد کتاب.....
۸۹	گزارشی از جلسات نقد و بررسی مجموعه «تاریخ جامع ایران»..... اکرم کریم‌زاده اصفهانی